

Fővárosi Ítéltábla

2.Hkf.188/2021/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesten, 2021. évi szeptember hó 9. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

végzést:

A zaklatás vétsége miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. április 22. napján kelt 20.Bf.8010/2020/14. számú végzését **hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot a másodfokú eljárás lefolytatására utasítja.**

Elrendeli, hogy az ügyet a másodfokú bíróság más tanácsa tárgyalja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.21.820/2016/169. számú, 2020. február 14. napján kihirdetett ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 222. §-ának (1) bekezdésébe ütköző zaklatás vétségében, és ezért őt 2 évre próbára bocsátotta.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.

A vádlott fellebbezésének 2020. június 8-án kelt indokolásában elsődlegesen bűncselekmény hiányában történő felmentését, másodlagosan, ha a felmentésre a bíróság nem lát lehetőséget, az eltúlzott és aránytalan próbára bocsátás helyett megrovás alkalmazását indítványozta.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.8010/2020/14. számú, 2021. április 22. napján kelt végzésével a Be. 609. §-ának (1) bekezdésében írt okból az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban olyan lényeges, a másodfokú eljárásban ki nem küszöbölhető eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt a vádlottal szemben alkalmazandó büntetésre.

E körben kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után a vádlottat a Budai Központi Kerületi Bíróság 14.B.9/2018/12. számú, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 27.Bf.7166/2019/7. számú ítéletével, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.102/2020/13. számú végzésével 2020. november 4. napján jogerőre emelkedett ítéletével becsületsértés vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta és erre tekintettel a Be. 486. §-ának (1) bekezdése alapján az ügyeket egyesíteni kellene.

Rögzítette, hogy álláspontja szerint az egyesítés elmaradása azzal járt, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlanná vált, mivel annak tényállása nem tartalmazza a próbára bocsátással érintett jogerős ítéletben foglalt tényállást.

Hangsúlyozta, hogy a másodfokú eljárásban a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölésének akadályát képezi a súlyosítási tilalom, ugyanakkor a Btk. 66. §-a (1) bekezdésének a) pontja kötelező jelleggel írja elő a próbára bocsátás megszüntetését és büntetés kiszabását, így – az elsőfokú bíróságnak fel nem róható eljárásjogi helyzet okán – az ítéletet a Be. 609. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül kellett helyeznie.

E mellett részletes indokát adta annak is, hogy az elsőfokú ítéletet miért tartja érdemben helyesnek.

A végzést az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott a törvényi határidőn belül indokolással ellátott fellebbezést jelentett be.

Terheltl 2021. május 24-én kelt írásbeli fellebbezésében elsődlegesen indítványozta a végzés megváltoztatását és felmentő ítélet meghozatalát bűncselekmény hiányában, míg másodlagosan – „amennyiben a számos tisztázatlan tényállási elem további tisztázása végett (is) mindenképpen szükséges a hatályon kívül helyezés” –, az indoklásának megváltoztatását, illetve abból az elsőfokú ítélet érdemére vonatkozó rész mellőzését.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2021. június 23-án kelt BF.55/2018/6. számú átiratában a fellebbezés elbírálására a Be. 629. §-ának (1) bekezdése alapján tanácsülés kitűzését indítványozta azzal, hogy a vádlott fellebbezését indokaitól eltérő okból alaposnak tartja.

Kifejtette, hogy mivel az elsőfokú bíróság próbára bocsátást tartalmazó ítélete előbb született, mint a másik ügyben jogerősen meghozott próbára bocsátást kimondó határozat, a kerületi bíróság egyrészt a más ügyben hozott, próbára bocsátást alkalmazó ítélet jogerőre emelkedésének hiányában, másrészt jogszabályi előírás híján nem volt abban a helyzetben, hogy az ügyeket egyesítse.

Ez utóbbival összefüggésben utalt arra, hogy a Be. vonatkozó 486. § (1) bekezdése is csak az elsőfokú ítélethozatal után, 2021. január 1-jétől tartalmazza azt a rendelkezést, miszerint az ügyek egyesítése akkor is kötelező, ha próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő előtt vagy alatt indult eljárás.

Rögzítette továbbá, hogy jelen ügyben a súlyosítási tilalom a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában beállt, ezáltal hiába egyesítené a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az ügyeket, a Be. 634. §-ának (1) bekezdése szerint a megismételt eljárásban is érvényesül a súlyosítási tilalom, vagyis az elsőfokú ítélettel alkalmazott 2 év próbára bocsátás helyett büntetést kiszabni nem lehet. A megismételt eljárásban a súlyosítási tilalom alóli kivételekre vonatkozó, a Be. 634. §-ának (3) bekezdésében írt esetek nem állnak fenn. Erre figyelemmel a hatályon kívül helyezés indokával szemben a megismételt eljárás sem eredményezheti az ügyek együttes elbírálása folytán a jogerős ítéletben alkalmazott intézkedés megszüntetését és büntetés alkalmazását.

Álláspontja szerint a kialakult eljárásjogi helyzet akként lett volna feloldható, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet érdemben felülbírálja és amennyiben a másodfokú eljárásban jogerős marasztaló ítélet születik, úgy a Be. 671. §-ának 13. pontja szerinti – akár hivatalból is lefolytatható – egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban lenne lehetőség a Budai Központi Kerületi Bíróság 14.B.9/2018/12. számú, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 27.Bf.7166/2019/7. számú ítéletével, valamint a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.102/2020/13. számú végzésével 2020. november 4. napján jogerőre emelkedett ítéletével alkalmazott 1 évi próbára bocsátás megszüntetésére.

E körben azt is szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy a Be. 486. §-ának (2) bekezdésére és az EBH2017.B.19. számú eseti döntésben kifejtettekre figyelemmel a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátás megszüntetésére is csak 2021. november 4. napjáig van lehetőség.

A vádlott fellebbezését annyiban helytállónak tartotta, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezés mellett nem bocsátkozhatott volna az elsőfokú ítélet érdemi felülvizsgálatába.

Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék fellebbezéssel támadott végzését a Be. 630. § (2) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül és utasítsa a Törvényszéket a másodfokú eljárás lefolytatására.

Terhelt1 vádlott az ügyészi átiratra tett, 2021. július 17-én kelt észrevételeiben kifejtette, hogy az egyszerűsített felülvizsgálatra vonatkozó, a Be. 671. §-a szerinti eljárásnak az ügyben álláspontja szerint nincs helye, továbbá, hogy a Be. 486. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságával kapcsolatos ügyészi álláspontot nem osztja.

Előadta azt is, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése szerinte is helyes döntés volt, azonban nem a másodfokú bíróság végzésében, hanem az ő – elsőfokú ítélet elleni – fellebbezésében írt okból kellett volna arra sort keríteni.

A fentebb ismertetett ügyészi állásponttal egyezően megismételte, hogy a másodfokú bíróság nem bocsátkozhatott volna a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú ítélet érdemi felülvizsgálatába, és hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróságnak ezen eljárása alkalmas a megismételt eljárás során majdan eljáró elsőfokú bíróság befolyásolására.

Erre tekintettel indítványozta, hogy az Ítéltábla a határozatában írja elő, hogy az ügyet a Fővárosi Törvényszék, illetve az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja.

2021. szeptember 1-jén kelt újabb beadványában úgy nyilatkozott, hogy fellebbezését visszavonja és kéri az eljárás megszüntetését az iratok Fővárosi Törvényszéknek történő visszaküldése mellett.

A vádlott fellebbezése más okból alapos, az ügyészi álláspont helytálló.

Figyelemmel arra, hogy a hatályon kívül helyező végzés elleni fellebbezés a Be. 628. § (2) bekezdése szerint nem vonható vissza, a vádlott erre irányuló nyilatkozata joghatás kiváltására nem volt alkalmas, a felülbírálatnak nem képezte akadályát.

A fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla a Be. 628. § (1) bekezdésének a) pontja és a Be. 629. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen bírálta el.

Ennek során megállapította, hogy a másodfokú bíróság az eljárása során nem követett el olyan, a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést, amely a végzés hatályon kívül helyezését a Be. 630. § (3) bekezdésében írt okból megalapozná.

Tévedett azonban akkor, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú ítéletet a Be. 609. § (1) bekezdése szerinti, a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az egyesítés és a próbára bocsátás megszüntetése elmaradásában megtestesülő hatályon kívül helyezési ok jellemzi.

A Fővárosi Ítéltábla e tekintetben teljes mértékben osztotta a fentebb részletesen ismertetett fellebbviteli főügyészségi álláspontot.

Az elsőfokú bíróság a nem jogerős ítéletének meghozatalakor nem volt olyan helyzetben, hogy az ügyet a próbára bocsátással érintett másik üggyel egyesítse: részben azért, mert akkor abban még nem született jogerős ügydöntő határozat, részben azért, mert a Be. vonatkozó 486. § (1) bekezdésének eljárásakor hatályos szövege nem kötelezte erre.

Abban az esetben pedig, ha az elsőfokú bíróság az eljárásakor fennálló körülmények és az azokra vonatkozó jogszabályok alapján nem sértett eljárási szabályt, törvénysértő annak másodfokú bíróság általi megállapítása, hogy az ügyben hatályon kívül helyezést eredményező – bár az elsőfokú bíróságnak fel nem róható – eljárási szabálysértés „állt elő”.

A hivatkozott eljárási szabálysértés megállapítására nem kerülhet sor máskor, csak ha az eljáró bíróság eljárási szabályt sért.

Abban az esetben, ha az irányadó eljárási szabályokat betartotta, de azok, vagy a releváns körülmények megváltoznak, eljárási szabálysértés „előállása” fogalmilag kizárt.

E körben helytálló az ügyészség azon álláspontja is, mely szerint a kialakult helyzet nem hatályon kívül helyezéssel, hanem a Be. XCIV. Fejezete szerinti egyszerűsített felülvizsgálat keretében orvosolható – amennyiben az ügyben jogerős marasztaló határozat születik a Budai Központi Kerületi Bíróság 14.B.9/2018/12. számú ítéletében meghatározott egy éves próbaidő letelte előtt.

Erre tekintettel az elsőfokú ítélet ezen okból történt hatályon kívül helyezésének nem lett volna helye, arról – figyelemmel arra is, hogy más hatályon kívül helyezési okot a másodfokú eljárás nem tárt fel – a másodfokú bíróság indokolatlanul rendelkezett.

Helytálló továbbá a Fellebbviteli Főügyészség és a vádlott arra vonatkozó álláspontja is, miszerint az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra való alkalmatlanságának másodfokú bíróság általi kimondása és az ítélet hatályon kívül helyezése mellett annak – az indokolás keretein belül megvalósuló – érdemi felülbírálatára a Törvényszéknek nem lett volna lehetősége.

Így helytálló az a vádlotti hivatkozás is, hogy e törvénysértés a jellege okán alkalmas arra, hogy későbbiekben esetleg eljáró újabb elsőfokú bíróságot befolyásolja.

Ennek megfelelően alappal indítványozta a vádlott azt, hogy a megismételt másodfokú eljárásban a fellebbezett végzést hozótól eltérő tanács járjon el.

Másik elsőfokú tanács eljárásának elrendelésére az Ítéltáblának ugyanezen körülmények alapján sem oka, sem jogszabályi felhatalmazása nem volt.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzését a Be. 630. § (2) bekezdése II. fordulataiban írt okból – a Be. 629. §-a (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja szerint eljárva – hatályon kívül helyezte és a Fővárosi Törvényszéket a másodfokú eljárás lefolytatására utasította azzal, hogy a Be. 626. §-a alapján alkalmazandó Be. 611. § (2) bekezdésének I. fordulata alapján elrendelte az ügynek a Törvényszék másik másodfokú tanácsa általi tárgyalását.

A végzés ellen a Be. 629. § (4) bekezdésének II. fordulata alapján nincs helye fellebbezésnek.

Budapest, 2021. évi szeptember hó 9. napján

Dr. Lassó Gábor

Dr. Cserni János

Dr. Fatalin Judit

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró